

focus@ongewervelden 7 & 8

juli en augustus 2007

7de en 8ste focus@ongewervelden 2007

Juli en augustus: dé zomermaanden. De meeste dieren (en mensen) gaan het wat kalmer aan doen en pogen de warmte wat te ontlopen. Insecten daarentegen bruisen van het leven. Voor deze dieren is het bij zonneschijn echt hoogzomer.

Het Dier van de maand is trouwens ook zo'n zonneklopper: de Weidebeekjuffer.

Libellen, vlinders, bijen, wespen, sprinkhanen, mieren, vliegen, ...: voor de waarnemers werk aan de winkel!

Ontspannende, invertebratenrijke zomermaanden toegewenst!

Volgende thema's komen in deze focus@ aan bod:

- Dier van de Maand: Weidebeekjuffer (*Calopteryx splendens*)
- excursies libellenwerkgroep
- opleiding vlindergids ook in 2008
- cursusaanbod juli/ augustus/ september
- de activiteitenkalender
- doorgeven waarnemingen
- varia

Dier van de maand: De Weidebeekjuffer (*Calopteryx splendens*)

Tekst : Geert De Knijf

Foto : Christian Kerihuel

De Weidebeekjuffer (*Calopteryx splendens*) is ongetwijfeld één van de best gekende libellensoorten bij het grote publiek en dit dankzij de fel blauw gekleurde vleugels. Iedere natuurliefhebber en wandelaar langs een niet te vervuilde beek of rivier heeft zeker al de dartelende vlucht van de mannetjes en misschien wel ook het baltsgedrag kunnen observeren.

Hoe herkennen?

Beekjuffers zijn onze grootste waterjuffers. De mannetjes zijn gemakkelijk te herkennen door de aanwezigheid van een donkerblauwe band over de vleugels en een metaalblauw lichaam. De basis van de vleugels (ongeveer de eerste helft) en het uiterste topje van de vleugels zijn niet blauw gekleurd. De mannetjes verschillen van een mannetje Bosbeekjuffer (*Calopteryx virgo*) doordat bij deze laatste soort de vleugels bijna volledig blauw gekleurd zijn. De wijfjes van de Weidebeekjuffer hebben een metaalgroen borststuk en achterlijf en de vleugels zien er "groenachtig" uit. De typische blauwe band van het mannetje is afwezig. De wijfjes van de Weidebeek verschillen van die van de Bosbeekjuffer doordat bij deze soort de vleugels bruin berookt zijn. De Weidebeekjuffer kan worden aangetroffen van half mei tot eind augustus, uitzonderlijk tot begin oktober.

Biotoop

De Weidebeekjuffer is een typische soort voor beken en kleine tot middelgrote rivieren. Een matige tot goede waterkwaliteit, drijvende en ondergedoken waterplanten en zonbeschenen delen van de waterloop zijn de eisen die de Weidebeekjuffer aan haar habitat stelt. De soort ontbreekt of is minstens zeer zeldzaam langs beken en rivieren die volledig in bos zijn gelegen of indien het water te snelstromend is, zoals langs verschillende beken in de Ardennen. Aan stilstaande waterlopen, zoals in de polders en te sterk vervuilde beken komt ze niet voor.

Verspreiding in Vlaanderen

De Weidebeekjuffer is nu vrij algemeen ten oosten van de lijn Antwerpen-Mechelen-Brussel en komt aan bijna elk geschikte waterloop voor. Vooral in het Netebekken kan de soort zeer talrijk zijn met aantallen van minstens 1 individu per lopende meter beek of rivier. In West- en Oost-Vlaanderen is ze zeldzaam te noemen en komt er enkel voor als zwerver en dan vooral in de zuidelijke helft. De laatste jaren blijkt ze zich ook te kunnen voortplanten op enkele plaatsen in de zuidelijke Denderstreek. In de jaren tachtig ging het veel minder goed met de Weidebeekjuffer in Vlaanderen. Zo ontbrak ze bijna volledig in Vlaams-Brabant en in Zuid-Limburg, locaties die ze nu terug geherkoloniseerd heeft. Populaties waren toen bijna uitsluitend beperkt tot het bekken van de Nete en enkele waterlopen zoals de Dommel, Warmbeek en Abeek in het noorden van Limburg. Een verbetering van de waterkwaliteit op veel plaatsen in Vlaanderen, onder meer door een doorgedreven zuivering van ons afvalwater, heeft dan toch een positief effect gehad op een soort als de Weidebeekjuffer. Mits een verdere doorgedreven zuivering moet de Weidebeekjuffer ook terug in West- en Oost-Vlaanderen op de geschikte plaatsen (stromend water) weer kunnen opduiken. En moet ze in het oosten van Vlaanderen langs zowat elke waterloop, ook in steden en gemeenten voor iedereen weer een lust voor het oog kunnen zijn.

Alle waarnemingen van de Weidebeekjuffer maar ook van alle andere libellensoorten, graag doorgeven aan de **Libellenvereniging Vlaanderen** p/a geert.deknijf@inbo.be (zie ook www.odonata.be)

Excursies van de libellenwerkgroep

Onderstaande uitstappen staan open voor iedereen en zijn gratis.

Zondag 1 juli: Mol – Postel

Afspraak: 10u00 op de parking aan het Ecocentrum/ Zilvermeer te Mol- Rauw.

Gids: Peter Van Der Schoot, tel 0473/ 95 90 00

Het doel is om zoveel mogelijk soorten op 1 dag te zien. Hiertoe zullen we verschillende gebiedjes in de streek bezoeken o.a. Den Diel, Buitengoor, Ronde put, Groesgoor te Dessel, ...

Te verwachten soorten: Gevlekte glanslibel, Beekoeverlibel, Koraaljuffer, Kanaaljuffer, Bosbeekjuffer, Gewone bronlibel, wellicht nog wat vroege volzomergasten en wat late voorjaarssoorten.

Sowieso naar diversiteit een must om eens mee te maken.

Zaterdag 28 juli: Het Vinne te Zoutleeuw

Afspraak: 10u00 aan de ingang van het provinciaal domein Het Vinne (staat aangegeven)

Gids: Jorg Lambrechts, 0478/24.27.61

Het Vinne werd in de loop van 2005 terug onder water gezet, en langzaam vormt zich hier weer een natuurlijk meer. Op dit moment werden reeds 35 libellensoorten waargenomen op 2 jaar (zie artikel in Gomphus).

Soorten die we kunnen verwachten zijn *Lestes dryas*, *Sympecma fusca*, *Ceriagrion tenellum*, *Ischnura pumilio* en tal van zuidelijke soorten als *Anax parthenope*, *Lestes barbarus*, *Crocothemis erythraea* en *Sympetrum fonscolombii*. Mogelijk zien we nog een late Vroege glazenmaker (*Aeshna isosceles*), die er in juni in flinke aantallen vliegt.

Zondag 12 augustus: Hageven te Neerpelt

Afspraak: om 10u00 aan het Natuureducatief centrum De Wulp (Neerpelt).

-Grote Weg Hasselt-Eindhoven (N74), afslag Grote Heide (N71), dan aanduiding "De Wulp" volgen (naar links)-

Gids: Geert De Knijf, 0476/403.454 of 055/42.16.45 en Gerard Jannis, 011/64.40.89

Het Hageven vormt samen met de Plateaux in Nederland één groot grensoverschrijdend reservaat en is bekend voor zijn enorme libellenrijkdom (meer dan 40 soorten!). Het einde van de zomer is het moment voor de soorten van het genus pantserjuffer (*Lestes*), glazenmaker (*Aeshna*) en heidelibel (*Sympetrum*). Soorten die we hier zeker te zien zullen krijgen zijn typische Kempense specialiteiten als de Bandheidelibel (*Sympetrum pedemontanum*) en de Kempense heidelibel (*Sympetrum depressiusculum*). Andere te verwachten soorten zijn Tangpantserjuffer (*Lestes dryas*), Koraaljuffer (*Ceriagrion tenellum*) en Venglazenmaker (*Aeshna juncea*). Speciale aandacht zal gaan naar de aanwezigheid van de Kempense heidelibel en de grootte van de populaties

Opleiding tot vlindergids ook in 2008

De kadervorming voor vlindergidsen 2007 zit er bijna op. Wegens het groot succes (verscheidene geïnteresseerden konden helaas niet deelnemen) wil **Natuurpunt Educatie** de cursus volgend jaar opnieuw inrichten. Met het oog op een blijvend contact en opvolging na de cursus zal in 2008 beroep gedaan worden op **regionale lesgevers**. NP. Educatie is dus op zoek naar **vrijwilligers** die in de maanden april/ mei/ juni 2008 deze kadervorming zouden willen geven.

Deze personen zullen natuurlijk gesteund worden door NP. Educatie en zullen kunnen rekenen op lesmateriaal, powerpointvoorstelling, enz...

Voor meer informatie: NP Educatie, **Tineke Thijs**, 014/47 29 55, educatie@natuurpunt.be

Cursussen juli/augustus/september 2007

Lesgever is Nobby Thys, 014/47 29 55, nobby.thys@natuurpunt.be, tenzij anders vermeld.

Sprinkhanen

Provincie Antwerpen

Natuurpunt Educatie i.s.m. Natuurpunt Rupelstreek (kern Boom – Rumst)

Plaats: Provinciaal Recreatiedomein De Schorre, Schommelei 1, Boom

Theorie: 24/7 en 31/7 van 19u30 tot 22u30

Praktijk: 28/7 van 14u00 tot 17u00

Prijs: 9€/leden en 12€/niet-leden op 001-3845875-95 t.n.v. NP Rupelstreek kern Boom-Rumst met vermelding "sprinkhanencursus" + telefoonnummer

Inschrijven: Fried Happaerts, 03/888 81 15, fried.h@skynet.be

Lesgever: Joeri Cortens

Nuttige en schadelijke insecten

Provincie Vlaams-Brabant

Natuurpunt Educatie en Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw.

Plaats: Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw, Villa Coremans, Gelrodeweg 2, Aarschot

Theorie: 02/8 van 14u00 tot 17u00

Praktijk: 04/8 van 10u00 tot 13u00

Prijs: gratis/inwoners Aarschot, 2€/inwoners RLNH en 5€/anderen

Inschrijven: RLNH, 016/61 92 27, beatrijs.maesen@rlnh.be

Nachtvlinders

Provincie Oost-Vlaanderen

Natuurpunt Educatie i.s.m. Natuurpunt Gent

Plaats: Onthaalcentrum De Grutto, Mahatma Ghandistraat 32, Gent

Theorie: 09/8 en 16/8 van 20u00 tot 22u30

Praktijk: 18/8 en 31/8 vanaf 21u30

Prijs: 20€/leden en 25€/niet-leden op 890-4340659-37 t.n.v. NP Gent met vermelding "nachtvlindercursus"

Inschrijven: Natuurpunt Gent, 09/227 22 94, gent@natuurpunt.be

Lesgever: Wim Veraghtert

Lieveheersbeestjes

Provincie West-Vlaanderen

Natuurpunt Educatie en Natuurpunt ijzervallei i.s.m. BC De Otter

Plaats: BC De Otter, Iepersteenweg 56, Woumen

Theorie: 07/8 van 19u30 tot 22u30

Praktijk: 11/8 en 26/8 van 14u00 tot 17u00

Prijs: 12€/leden en 17€/niet-leden

Inschrijven: Sigrid Verhaeghe, 051/54 52 44, deblankaart@natuurpunt.be (vóór 15/7)

Lesgever: Wim Veraghtert

Provincie Limburg

Natuurpunt Educatie en Natuurpunt Zutendaal i.s.m. De Lieteberg vzw.

Plaats: BC De Lieteberg, Zuurbroekstraat 16, Zutendaal

Theorie: 20/8 van 19u30 tot 22u30

Praktijk: 01/9 en 08/9 van 14u00 tot 17u00

Prijs: 4€/leden en 6€/niet-leden

Inschrijven: BC De Lieteberg, 089/62 94 53, info@lieteberg.be

Lesgever: Wim Veraghtert

Dagvlinders

Provincie West-Vlaanderen

Westland i.s.m. Natuurpunt Educatie

Plaats: BC De Palingbeek, Vaartstraat 7, Ieper

Theorie: 23/8 en 30/8 van 20u00 tot 23u00

Praktijk: 01/9 van 9u30 tot 12u30

Prijs: 15€/leden, 20€/niet-leden (incl. syllabus), op 467-3863771-57 t.n.v. NP Westland 'vlinder cursus'

Inschrijven: Rudy Claeys, 057/20 24 54, natuurpuntwestland@telenet.be

Lesgever: Rudy Claeys

Spinnen

Provincie Antwerpen

-Netebronnen i.s.m. Arabel en Natuurpunt Educatie

Plaats: Ecocentrum De Goren, Postelsesteenweg 71, Mol

Theorie+praktijk: 07/9, 08/9 en 09/9 (weekendformule)

Prijs: 25€/leden, 45€/niet-leden (incl. lidgeld), 001-1577791-65 t.n.v. NP Netebronnen 'spinnenWE.09.07'

Inschrijven: Jef Sas, 014/31 26 57, maes.kris@skynet.be

Lesgever: Koen Van Keer, Herman De Koninck en Nobby Thys

-Natuurpunt Educatie en Natuurpunt Zuidrand Antwerpen

Plaats: lokaal De Ijsvogel, Fort 7, Legerstraat 40, Wilrijk

Theorie: 11/9 en 18/9 van 19u30 tot 22u30

Praktijk: 23/9 van 9u00 tot 12u00 en 29/9 van 14u00 tot 17u00

Prijs: 18€/leden, 21€/niet-leden, 979-9767547-40 t.n.v. NP Zuidrand 'spinnen'+naam,tel. en ev. mailadres

Inschrijven: Catherine Vandercruyssen, 03/288 81 07, cvdex@pandora.be

Activiteitenkalender

1 juli 2007

Mol - Postel

Libellenexcursie

Afspraak: Parking aan het Ecocentrum / Zilvermeer te Mol – Rauw om 10u00.

Organisatie: Libellenwerkgroep Vlaanderen

Info: Peter Van Der Schoot 0473/ 95.90.00

9 juli 2007

Herentals

Plaatsen van fuik

Afspraak: na te vragen indien geïnteresseerd
Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven
Info: Erik Stoffelen 03/ 651.67.64, ericstoffelen@skynet.be

10 juli 2007

Herentals

2de maal bemonsteren Herentals Stenendijk

Afspraak: Infobord Roerdompstraat, Olen om 9 uur
Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven
Info: Erik Stoffelen 03/ 651.67.64, ericstoffelen@skynet.be

11 juli 2007

Olen

Determinatie waterdiertjes

Afspraak: Pastorie St. Jozef Olen, Lichtaartseweg 200 om 19u30– 22u00
Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven
Info: Erik Stoffelen 03/ 651.67.64, ericstoffelen@skynet.be

14 juli 2007

Heusden-Zolder

Excursie vlinders en libellen in de Wijvenheide

Afspraak: Parking in Vrunstraat tegenover kasteel Vogelsanck om 14u00
Organisatie: NP Hasselt – Zonhoven , SAP
Info: Jan Wyers 0475/ 31.37.09, jan.wyers@skynet.be

25 juli 2007

Zutendaal

Insectendeterminatie-avond

Afspraak: Bijen- en insectencentrum 'De Lieteberg', Zuurbroekstraat 16, Zutendaal van 19u tot 22u.
Organisatie: NP Educatie
Info + inschrijven: Nobby Thys 014/ 47.29.55 of nobby.thys@natuurpunt.be

26 juli 2007

Turnhout

Insectendeterminatie (cursus kadervorming)

Afspraak: Secretariaat Natuurpunt Educatie, Graatakker 11 Turnhout van 19u tot 22u
Organisatie: NP Educatie
Info + inschrijven: Nobby Thys 014/ 47.29.55, nobby.thys@natuurpunt.be

27 juli 2007

Zammel

3de maal metingen in het veld en nemen monsters

Afspraak: Kerk Zammel om 9 uur
Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven
Info: Erik Stoffelen 03/ 651.67.64, ericstoffelen@skynet.be

28 juli 2007

Olen

Analyses watermonsters

Afspraak: Pastorie St. Jozef Olen, Lichtaartseweg 200 om 09u00– 17u00

Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven

Info: Erik Stoffelen 03/ 651.67.64, ericstoffelen@skynet.be

28 juli 2007

Zoutleeuw

Libellenexcursie

Afspraak: Ingang van het Provinciaal Domein Het Vinne, te Zoutleeuw om 10u00

Organisatie: Libellenwerkgroep Vlaanderen

Info: Jorg Lambrechts 0478/24.27.61

28 juli 2007

St-Lambrechts-Herk

Excursie vlinders en libellen in de vallei van de Mombeek

Afspraak: Parking kruispunt Sasput – Muntelbeekstraat te St-Lambrechts-Herk om 14u00

Organisatie: NP Hasselt – Zonhoven , SAP

Info: Jan Wyers 0475/ 31.37.09, jan.wyers@skynet.be

3 augustus 2007

Westerlo

Plaatsen van fuik

Afspraak: na te vragen indien geïnteresseerd

Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven

Info: Erik Stoffelen 03/ 651.67.64, ericstoffelen@skynet.be

4 augustus 2007

Westerlo

2de maal bemonsteren te Westerlo

Afspraak: Broekstraat – Zoerleberg te Westerlo om 14 uur

Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven

Info: Erik Stoffelen 03/ 651.67.64, ericstoffelen@skynet.be

Zondag 5 augustus 2007

Ronse

Vlinder-en plantentocht langs de oude spoorwegbedding

Afspraak: Station Ronse om 14u

Organisatie: NP Lampyrus, invertebratenwerkgroep Vlaamse Ardennen *plus*

Info: Jo Glibert 055/21.00.46 (vlinders), Karel De Waele, 09/386.45.60 (planten).

6 augustus 2007

Olen

Determinatie waterdiertjes

Afspraak: Pastorie St. Jozef Olen, Lichtaartseweg 200 om 19u30– 22u00

Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven

Info: Erik Stoffelen 03/ 651.67.64, ericstoffelen@skynet.be

9 augustus 2007

Zutendaal

Vlinders en sprinkhanen, Nationaal Park + terreinbezoek in Zutendaal

Afspraak: Bijen- en insectencentrum 'De Lieteberg', Zuurbroekstraat 16, Zutendaal van 19u tot 22u.

Organisatie: NP Educatie

Info + inschrijven: Nobby Thys 014/ 47.29.55 of nobby.thys@natuurpunt.be

10 augustus 2007

Turnhout

Insectendeterminatie (cursus kadervorming)

Afspraak: Secretariaat Natuurpunt Educatie, Graatakker 11 Turnhout van 19u tot 22u

Organisatie: NP Educatie

Info + inschrijven: Nobby Thys 014/ 47.29.55, nobby.thys@natuurpunt.be

11 augustus 2007

Hasselt

Excursie sprinkhanen, vlinders en libellen op het Domein Kiewit

Afspraak: Parking van Domein Kiewit, Putvennestraat te Hasselt om 14u00

Organisatie: NP Hasselt – Zonhoven , SAP

Info: Jan Wyers 0475/ 31.37.09, jan.wyers@skynet.be

12 augustus 2007

Neerpelt

Libellenexcursie

Afspraak: Ingang van het Natuureducatief centrum, De Wulp om 10u00.

Organisatie: Libellenwerkgroep Vlaanderen

Info: Geert De Knijf 0476/40.34.54 of 055/42.16.45

25 augustus 2007

Hasselt

Excursie sprinkhanen, vlinders en libellen in de Rode vijvers

Afspraak: Kapel van O.L.V. Altijdurende Bijstand (Bolderdal-Goorstraat) te Hasselt om 14u00

Organisatie: NP Hasselt – Zonhoven , SAP

Info: Jan Wyers 0475/ 31.37.09, jan.wyers@skynet.be

2 september 2007

Han-sur-Lesse

Op zoek naar invertebraten, daguitstap

Afspraak: Carrefour te Ronse om 8u30

Organisatie: NP Lampyris, invertebratenwerkgroep Vlaamse Ardennen *plus*

Info: Raf Sienaert, tel. 053/83.42.60, raphael.sienaert@telenet.be

Doorsturen gegevens

Heb je in Vlaanderen gedurende de zomermaanden waarnemingen van ongewervelde diersoorten genoteerd? Vergeet dan niet om ze door te geven naar de onderzoekers.

Soort	Ned. Naam	Contactpersoon	e-mailadres
Lepidoptera	Dagvlinders	Dirk Maes	dirk.maes@inbo.be
Empididae	Dansvliegen	Patrick Grootaert	patrick.grootaert@naturalsciences.be
Chilopoda	Duizendpoten	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Phylloxeridae	Dwergluizen	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Ephemeroptera	Eendagsvliegen	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Thysanura	Franjestaarten	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Adelgidae	Galluizen	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Lampyridae	Glimwormen	Raphael De Cock	raphael.decock@inbo.be
Trichoptera	Kokerjuffers	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Tipulidae	Langpootmuggen	Kris Peeters	peeters.heyрман@scarlet.be
Odonata	Libellen	Geert De Knijf	geert.deknijf@inbo.be
Coccinellidae	Lieveheersbeestjes	Tim Adriaens	tim.adriaens@instnat.be
Carabidae	Loopkevers	Konjev Desender	konjev.desender@naturalsciences.be
Formicidae	Mieren	Wouter Dekoninck	wouter.dekoninck@natuurwetenschappen.be
Heterocera	Nachtvlinders	Chris Steeman	christiaan.steeman@telenet.be
Macrolepidoptera	Nachtvlinders (macro's)	Guido De Prins	guido.deprins@pandora.be
Microlepidoptera	Nachtvlinders (micro's)	Willy De Prins	willy.de.prins@telenet.be
Diplura	Oerinsecten met sprieten	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Protura	Oerinsecten zonder sprieten	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Dermaptera	Oorwormen	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Gerromorpha	Oppervlaktewantsen	Eric Stoffelen	ericstoffelen@skynet.be
Asilidae	Roofvliegen	Dries Bonte	dries.bonte@UGent.be
Coccoidea	Schildluizen	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Dolichopodidae	Slankpootvliegen	Marc Pollet	mp@iwt.be
Araneae	Spinnen	Domir De Bakker	domir.de.bakker@africamuseum.be
Saltatoria	Sprinkhanen	Saltabel	info@saltabel.org
Plecoptera	Stenvliegen	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Thysanoptera	Tripsen	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Lucanus cervus	Vliegend hert	Arno Thomaes	arno.thomaes@inbo.be
Nepomorpha	Waterwantsen	Eric Stoffelen	ericstoffelen@skynet.be
Paupoda	Weinigpoten	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Aleyrodidae	Witte vliegen	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Symphyla	Wortelduizendpoten	Koen Lock	koen_lock@hotmail.com
Syrphidae	Zweefvliegen	Dirk Maes	dirk.maes@inbo.be
Myrmecofielen	* zie nota	Wouter Dekoninck	wouter.dekoninck@natuurwetenschappen.be

*Myrmecofielen : W. Dekoninck verzamelt ook gegevens van *Clythra quadripunctata* (mierenzakkever), *Coccinella magnifica* (schitterend LHB), *Lomechusa strumosa* bij bosmieren, alsook waarnemingen van andere myrmecofielen zoals *Maculinea* sp., *Platynaspis luteoruba* (behaard LHB), *Platyarthus hoffmanseggii* (mierensissebed), *Cyphoderus albinus* (mierenspringstaart), ... En de gastheren waarbij ze voorkomen, de aantallen en habitats waar ze gevonden worden.

Varia

Wil je de focus@ongewervelden in de toekomst *niet meer* ontvangen, geef dan jouw naam en e-mailadres door op ons **contactadres**:
focus.ongewervelden@telenet.be

Je kan op dit adres ook terecht voor het doorgeven van gegevens van andere geïnteresseerden, mededelingen en teksten voor de volgende focus, vragen en suggesties...

De lijst met namen waar je waarnemingsgegevens naar toe kunt sturen is steeds te vinden op: <http://www.lampyris.be/waarnemingen.htm>

Dank voor het lezen en tot de volgende keer.